

THIRD UNITED NATIONS
CONFERENCE ON LANDLOCKED
DEVELOPING COUNTRIES
AWAZA 2025

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
OF MONGOLIA

ДАЛАЙД ГАРЦГҮЙ ХӨГЖИЖ БУЙ ОРНУУДЫН 2024–2034 ОНЫ АВАЗАГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨТӨЛБӨР

2025 оны 11 дүгээр сарын 04-ний өдөр,
НҮБ-ын байр, Улаанбаатар хот

*В.Энхболд (PhD),
Онц бөгөөд Бүрэн Эрхт Элчин
Гадаад Харилцааны Яам*

Агуулга

- Далайд гарцгүй хөгжиж буй орнуудын тухай товч танилцуулга
- ДГХБО-ын 10 жилийн Үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн олон талт хэлэлцээ
- Авазагийн үйл ажиллагааны хөтөлбөр (АҮАХ)-ийн тэргүүлэх 5 чиглэл
- Зорилтууд ба үүрэг амлалтууд
- Хөтөлбөрийн хэрэгжилт ба үндэсний бодлого, стратеги

НҮБ-ын Далайд гарцгүй хөгжиж буй орнуудын бүлэг

- Далайд гарцгүй хөгжиж буй орнууд (ДГХБО) нь газар зүйн хувьд далайгаас алс байрладаг.
- ДГХБО-ын бараа, бүтээгдэхүүн хил залгаа хөрш орнуудын газар нутгаар дамжин ойрын далайн боомт хүрэх дундаж зай - 1370 км.
- ДГХБО-ын хүн ам - 570 сая;
(Дэлхийн нийт хүн амын – 13 %)
- ДГХБО-ын газар нутгийн хэмжээ 15.9 сая км²;
(Дэлхийн нийт газар нутгийн - 7.3 %)

НҮБ-ын ДГХБО-ны бүлэгт 32 орон багтдаг.

Нью-Йорк дахь ДГХБО-ын бүлгийг 2021-2024 онд Ботсван Улс даргалж, Монгол Улс дэд даргаар ажилласан.

Ази тив (10 орон):

Афганистан, Балба, Бутан, Казахстан, Киргизстан, Лаос, Монгол, Тажикистан, Туркменистан, Узбекистан

Африк (16 орон):

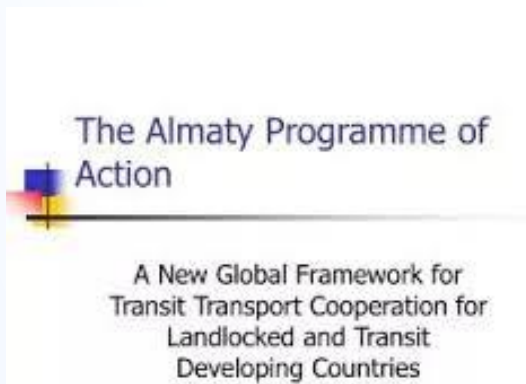
Ботсван, Буркина Фасо, Бурунди, Лесото, Малави, Мали, Нигер, Руанда, Төв Африкийн БНУ, Уганда, Өмнөд Судан, Чад, Эсватини, Этиоп, Замби, Зимбабве

Европ (4 орон):

Армени, Азербайжан, Молдов, Хойд Македон

Латин Америк (2 орон):

Болив, Парагвай

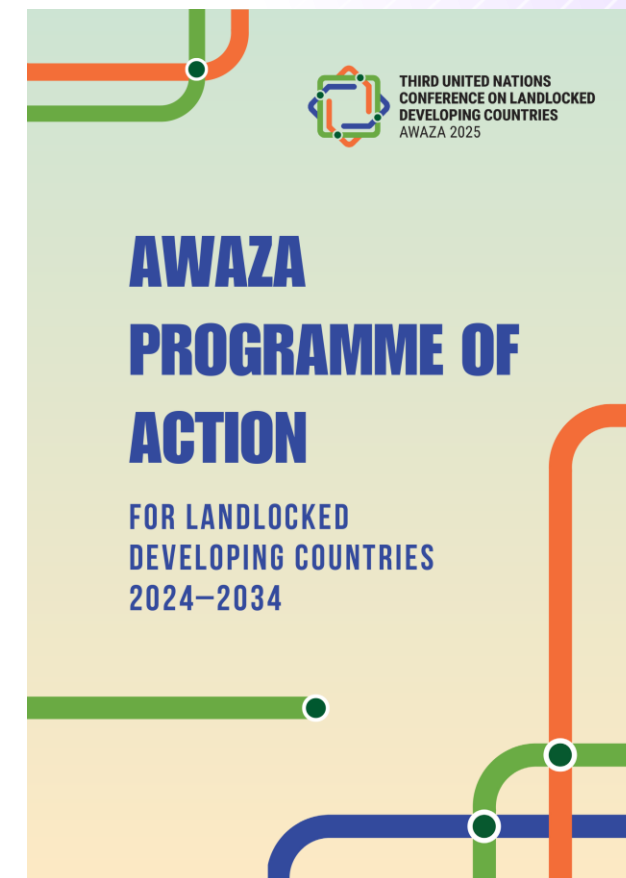

VIENNA PROGRAMME OF ACTION
FOR LANDLOCKED DEVELOPING COUNTRIES
FOR THE DECADE 2014–2024

ДГХБО-ууд газарзүйн болон бүтцийн суурь хүндрэлтэй тулгарч байна. Үүнд:

- далайн боомт хүрэх зай ба өндөр зардал ;
- дэлхийн зах зээлээс алслагдсан байдал;
- дамжин өнгөрөх төвөгтэй процедур-журам;
- сул хөгжсөн дэд бүтэц;
- тээвэр, логистик, харилцаа холбооны өртөг их;
- дижитал технологи ашиглах түвшин бага гм.

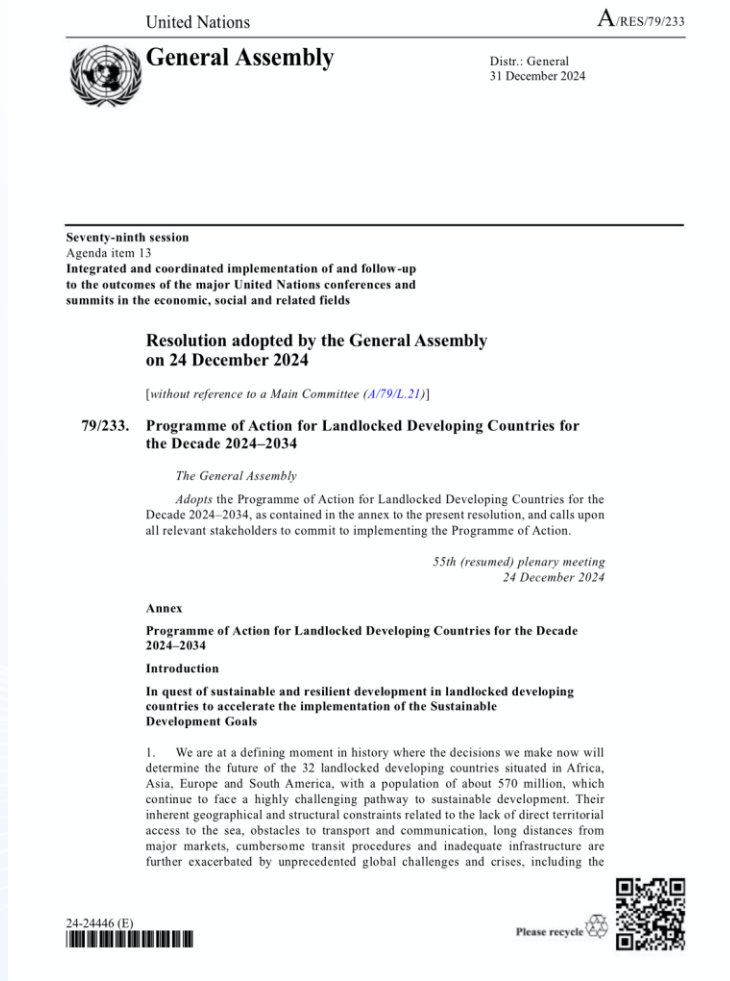
Жич: 2022 оны байдлаар ДГХБО-ын худалдаа нь дэлхийн барааны экспортын дөнгөж **1.1 %**, үйлчилгээний экспортын **0.7 %**, дижитал үйлчилгээний **0.3%**-ийг тус тус эзэлж байна.

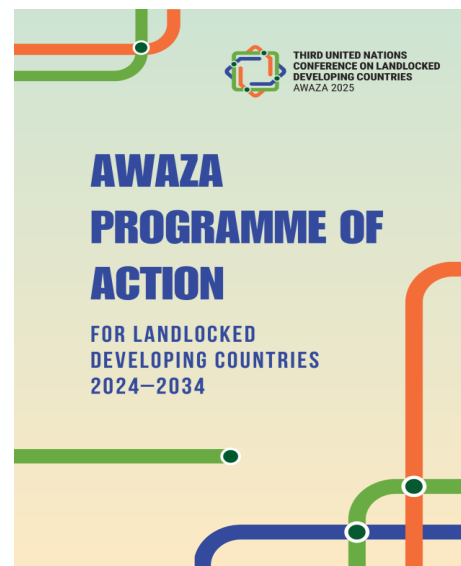

Авазагийн үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн төслөөр олон талт хэлэлцээг
Монгол болон Австри Улс хамтран даргалав. (Co-Chair)

(Хэлэлцээ 2024 оны 1 - 6 дугаар сард Нью-Йорк хотноо болсон)

- Далайд гарцгүй хөгжиж буй орнуудын 2024-2034 оны Авазгийн үйл ажиллагааны хөтөлбөр (АҮАХ)-ийг НҮБ-ын Ерөнхий Ассамблей 2024 оны 12-р сарын 24-ний өдрийн **A/RES/79/233** тоот тогтоолоор баталсан.
- Хөтөлбөр нь 10 жилийн хугацаанд далайд гарцгүй хөгжиж буй 32 орны хөгжлийг бодитойгоор дэмжихэд чиглэсэн дэлхий нийтийн шинэчилэн сайжруулсан **хамтын зорилт, мөн амлалт** юм.

АҮАХ-ийн бүтэц:

- 5 бүлэг (Тэргүүлэх чиглэлүүд);
32 дэд бүлэг; 356 заалттай
- Дэд бүлэг бүр дараах 3 хэсгээс бүрдэнэ.
Үүнд:
 - ☐ Өнөөгийн нөхцөл байдлын тайлбар
 - ☐ Зорилтууд
 - ☐ Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ ба амлалт

**ДАЛАЙД ГАРЦГҮЙ ХӨГЖИЖ БУЙ ОРНУУДЫН АСУУДЛААР
НЭГДСЭН ҮНДЭСТНИЙ БАЙГУУЛЛАГЫН ГУРАВДУГААР БАГА ХУРАЛ
2025 оны 8 дугаар сарын 5-ны өдөр, Аваза, Туркменистан**

Тэргүүлэх чиглэл 1: Бүтцийн өөрчлөлт болон шинжлэх ухаан, технологи, инновац

Зорилтууд:

- 2034 он гэхэд далайд гарцгүй хөгжиж буй орнуудын ДНБ-д үйлдвэрлэлийн нэмүү өртгийн эзлэх хувийг **хоёр дахин нэмэгдүүлэх.**
- 2034 он гэхэд далайд гарцгүй хөгжиж буй орнуудын нийт үйлдвэрлэлийн нэмүү өртөгт ногдох дунд болон өндөр технологийн үйлдвэрлэлийн эзлэх хувийг **хоёр дахин нэмэгдүүлэх.**
- 2034 он гэхэд үйлчилгээний салбарын үйлдвэрлэлийг **хоёр дахин өсгөх**, ялангуяа аялал жуулчлал болон өндөр бүтээмж, мэдлэгт суурилсан салбаруудад, тэдгээрийн эдийн засагт оруулах **хувь нэмрийг нэмэгдүүлэх.**
- 2034 он гэхэд далайд гарцгүй хөгжиж буй орнуудад, ялангуяа эмэгтэйчүүд, залуучуудыг түлхүү хамруулан, үйлдвэрлэл, үйлчилгээ, хөдөө аж ахуйн бүх салбарын хөдөлмөрийн бүтээмж, зохистой ажлын боломжийг **50 хувь нэмэгдүүлэх.**
- ДГХБО-ын тогтвортой хөдөө аж ахуйг дэмжих хүчин чармайлтыг дэмжих **бүс нутгийн ХАА-н судалгааны төвүүдийг санхүүжүүлэн байгуулах.**

Тэргүүлэх чиглэл 1: Бүтцийн өөрчлөлт болон шинжлэх ухаан, технологи, инновац

Амлалт:

- ДГХБО-д хөдөө орон нутгийн дэд бүтэц, судалгаа, хөгжүүлэлтэд илүү **их хөрөнгө оруулалт хийх**, тогтвортой хөдөө аж ахуйн орчин үеийн арга технологийг түргэвчилсэн байдлаар нэвтрүүлэх, орцын илүү үр дүнтэй хэрэглээг хангах, **зээлийн болон даатгалын механизмуудын хүртээмжийг сайжруулахад** дэмжлэг үзүүлэхээ бид амлаж байна. (51)
- ДГХБО-д цахим засаглал, цахим нийтийн дэд бүтэц, төрийн зохицуулалтын чадавх зэрэг **цахим засаглалын хүрээг хөгжүүлэхэд** дэмжлэг үзүүлэхээ бид амлаж байна. Энэ нь нээлттэй эх сурвалжид суурилсан арга барилыг ашиглан бэхжүүлэх, тэсвэрлэх чадварыг бий болгох, **дижитал ялгааг багасгах** (цаг үеийн болон хүйсийн ялгааг багтаасан), хүртээмжтэй, оролцоотой, тогтвортой эдийн засгийн өсөлтийг дэмжих, **дижитал салбарт ажлын байр** бий болгох зэрэг иж бүрэн дижитал стратегийг хэрэгжүүлнэ. (93)
- Бүс нутгийн болон олон улсын хамтын ажиллагааг бэхжүүлж, НҮБ-ын холбогдох агентлагуудын хамтаар далайд гарцгүй хөгжиж буй орнуудад **шинжлэх ухаан, технологи, инновацын ашиг тусыг бүтцийн өөрчлөлтөд** ашиглахад дэмжлэг үзүүлэхээ бид амлаж байна. Үүнд **Технологи дэмжих механизм, Тогтвортой хөгжлийн өргөн зурвасын комисс** болон бүх төрлийн эх үүсвэрээс хөрөнгө оруулалт татаж дэмжих үйл ажиллагаа багтана. (94)

Зорилтууд.

- ДГХБО-ын дэлхийн худалдаанд оролцох оролцоог мэдэгдэхүйц нэмэгдүүлж, 2034 он хүртэлх хугацаанд тэдний барааны экспортын хэмжээг дор хаяж **хоёр дахин өсгөх**.
- Экспортын нэмүү өртөг, боловсруулалтын түвшнийг нэмэгдүүлэх, үйлчилгээ болон **цахим худалдааны экспортыг өргөтгөх** замаар худалдааг мэдэгдэхүйц төрөлжүүлэх.
- 2034 он гэхэд үйлчилгээний экспортын хэмжээг **хоёр дахин өсгөх** зорилгоор үйлчилгээний экспортод мэдэгдэхүйц ахиц гаргах.
- Дамжин өнгөрөх бараанд **хорио цээрийн арга хэмжээг** авахдаа ДХБ-ын дүрэмд нийцүүлэн ил тод байх.
- ДХБ-ын хүрээнд далайд гарцгүй хөгжиж буй орнуудын тусгай хэрэгцээнд чиглэсэн **ажлын хөтөлбөр** байгуулах.

Амлалт:

- **Далайд гарцгүй болон дамжин өнгөрөх орнуудын худалдааг хөнгөвчлөх үйл ажиллагаагаа сайжруулахад дэмжлэг үзүүлэхээ бид амлаж байна.** Үүнд **дамжин өнгөрөх** асуудлаарх дүрэм, баримт бичгийн шаардлага, хил нэвтрэх журам, гаалийн горимыг уялдуулах, хялбаршуулах, стандартчилах арга хэмжээ багтана. Энэ бүхэн нь олон улсын гааль, тээвэр, аюулгүй байдлын стандартад нийцсэн байх бөгөөд “**Нэг цонхны систем**”, гаалийн үйл ажиллагааны цахимжуулалтыг дэмжинэ. (138)
- Далайд гарцгүй болон дамжин өнгөрөх орнуудын худалдаа, тээврийн хөнгөвчлөхтэй холбоотой олон улсын конвенцуудыг соёрхон батлах, хэрэгжүүлэхэд чиглэсэн **санхүүгийн болон техникийн чадавх бэхжүүлэх дэмжлэгийг** нэмэгдүүлэхээ **бид амлаж байна.** (146)
- **Бүс нутгийн эдийн засгийн интеграци** болон харилцан холбогдоход **асар их боломж** байгааг бид хүлээн зөвшөөрч, эдгээр нь ДГХБО-ын хүртээмжтэй өсөлт болон тогтвортой хөгжилд чухал хувь нэмэр оруулна гэдгийг онцолж байна. Үүнтэй холбогдуулан бид бүс нутгийн хамтын ажиллагаа болон худалдааны хэлэлцээрийг бэхжүүлэх **амлалтаа дахин нотолж байна.** (150)

Зорилтууд:

- **“Дамжин өнгөрөх эрх чөлөө”-ний асуудлаар** Өндөр түвшний **шинжээчдийн зөвлөл** байгуулж, ДГХБО-ын бараа, бүтээгдэхүүн далайн боомтод хүрэх саадгүй, үр ашигтай нэвтрэлтийг хангах арга замыг тодорхойлох. Аюулгүй, боломжийн үнэтэй, хүртээмжтэй, тогтвортой **тээврийн дэд бүтэц, үндэсний болон хил дамнасан холболтыг өргөтгөж, шинэчлэх.**
- Далайд гарцгүй болон дамжин өнгөрөх орнуудын хооронд **нэгдсэн хил дамнасан тээврийн стандарт, шаардлагыг бий болгох.**
- **Далайд гарцгүй орнуудын дэд бүтцийн хөрөнгө оруулалтын сан (IIFF)** байгуулах. Далайд гарцгүй орнуудын **агаарын тээврийн системийг өргөжүүлж**, бүс нутгийн хамтын ажиллагааг нэмэгдүүлэх, олон улсын худалдааг тэлэх.
- ДГХБО-д цэвэр болон сэргээгдэх эрчим хүчийг санхүүжүүлэхэд чиглэсэн **дэмжлэгийг нэмэгдүүлж**, эрчим хүчний үйлдвэрлэл, худалдаа, түгээлтийн чадавхыг бэхжүүлэх.
- 2030 он гэхэд нэг хүнд ногдох цахилгаан эрчим хүчний үйлдвэрлэлийг **хоёр дахин нэмэгдүүлэх**

Амлалт:

- Далайд гарцгүй болон дамжин өнгөрөх орнуудын **дамжин өнгөрөх авто замын коридорыг хөгжүүлэх, одоо байгаа коридорыг шинэчлэх**, арчлах, дутуу холболтыг нөхөхөд дэмжлэгээ нэмэгдүүлэхээ **бид амлаж байна**. Мөн эдгээр коридорын бүтээмжийг дээшлүүлэх, аюулгүй байдлыг сайжруулах, гишүүн орнуудын хооронд мэдээлэл хуваалцахыг хөнгөвчлөх зорилгоор **мэдээлэл, харилцаа холбооны технологийг** ашиглахыг **уриалж байна**. (176)
- **Төмөр замын сүлжээ байгуулах** болон сайжруулах чиглэлээр далайд гарцгүй хөгжиж буй орнуудад, ялангуяа одоогоор төмөр замын дэд бүтэцгүй орнуудад дэмжлэг үзүүлэхээ **бид амлаж байна**. (182)
- Далайд гарцгүй орнуудын эрчим хүчний холболтыг **нэгдсэн цахилгаан сүлжээ болон хил дамнасан холболтоор** хөгжүүлэхээ **бид амлаж байна**. (212)
- Хөгжлийн түншүүд, олон улсын болон бүс нутгийн хөгжлийн банкнууд, бусад холбогдох байгууллагуудыг далайд гарцгүй орнуудад **дэд бүтцийн хөрөнгө оруулалтаа** мэдэгдэхүйц нэмэгдүүлэхийг **бид уриалж байна**. (215)

Тэргүүлэх чиглэл 4: Дасан зохицох чадварыг нэмэгдүүлэх, уур амьсгалын нөлөөллийг тэсвэртэй даван туулах чадварыг бэхжүүлэх

Зорилтууд:

- Уур амьсгалд дасан зохицох дэлхийн зорилт болон **“Арабын Нэгдсэн Эмират Улсын дэлхийн уур амьсгалын нөлөөлөлд тэсвэртэй байх хөтөлбөр”**-ийн дагуу, далайд гарцгүй хөгжиж буй орнуудад **дасан зохицох төсөл, хөтөлбөр хэрэгжүүлэх дэмжлэгийг нэмэгдүүлэх.**
- ДГХБО-д зориулсан **аюулыг эрт сэрэмжлүүлэх иж бүрэн олон төрлийн систем** болон хямралын менежмент, тэсвэртэй байдлыг нэмэгдүүлэх арга хэмжээг дэмжих, бэхжүүлэх.
- **Парисын хэлэлцээрийн** дагуу ДГХБО-д үзүүлж буй санхүүгийн дэмжлэг, технологи дамжуулалт, чадавх дээшлүүлэх.
- Тээвэр, эрчим хүч, мэдээлэл, харилцаа холбооны технологийн салбарт үндэсний болон бүс нутгийн хэмжээнд нэгдсэн, чанартай, найдвартай, тогтвортой, уур амьсгалын болон гамшгийн эрсдэлд тэсвэртэй дэд бүтцийг байгуулах, засварлах, арчлах чиглэлээр **санхүүгийн болон техникийн туслалцааг** үргэлжлүүлэх.
-

Тэргүүлэх чиглэл 4: Дасан зохицох чадварыг нэмэгдүүлэх, уур амьсгалын нөлөөллийг тэсвэртэй даван туулах чадварыг бэхжүүлэх

Амлалт:

- ДГХБО-д үндэсний дасан зохицох стратеги боловсруулах болон хэрэгжүүлэхэд нь дэмжлэг үзүүлэхээр **бид амлаж байна**. Үндэсний дасан зохицох төлөвлөгөөг нь уур амьсгалд дасан зохицох дэлхийн зорилт болон **“Арабын Нэгдсэн Эмират Улсын дэлхийн уур амьсгалын нөлөөлөлд тэсвэртэй байх хөтөлбөр”**-тээ нийцсэн байна. (229)
- **Парисын хэлэлцээрийн** дагуу далайд гарцгүй хөгжиж буй орнуудад үзүүлж буй санхүүгийн дэмжлэг, технологи дамжуулалт, чадавх дээшлүүлэх талаарх мэдээллийг тогтмол гаргаж байх үүргээ биелүүлэхээ **бид амлаж байна**. (249)
- 2023–2027 оны **“Уур амьсгалын технологийн төв, сүлжээний санхүүжилт ба түншлэлийн стратеги”**-ийг хэрэгжүүлэх замаар далайд гарцгүй хөгжиж буй орнуудын уур амьсгалын технологийн хэрэгцээг хангах үйл ажиллагааг дэмжихээ **бид амлаж байна**. (251)

Тэргүүлэх чиглэл 5: Хэрэгжилтийн арга хэрэгсэл

I. Дотоод нөөц бололцоог дайчлах

- ДГХБО-ыг дотоод санхүүгийн чадавхыг нэмэгдүүлэх замаар **дотоод нөөцийг дайчлах**, мөн гадаадад байгаа иргэдийн хуримтлалыг татах (жишээ нь: диаспора бонд, гадаад валютын хадгаламж, мөн гуйвуулгыг барьцаалсан хамтарсан зээл гэх мэт) боломж ашиглахыг **бид уриалж байна. (273)**
- **Дижитал технологийн боломжийг** ашигласан шинэ төрлийн санхүүгийн хэрэгслийг хөгжүүлэхийг **бид уриалж байна.** Энэ нь тогтвортой хөгжлийн зорилгыг үндэсний түвшинд хэрэгжүүлэхэд чиглэсэн дижитал **санхүүжилтийн платформ, инновац үйлчилгээ, бичил, жижиг, дунд үйлдвэрлэлийн цахимжилт** болон олон нийтийн орлогын шинэчлэл зэргийг хамарна. (274)
- Санхүүжилтийн тогтолцоог, ялангуяа **бичил, жижиг, дунд үйлдвэрлэл** (түүнд эмэгтэй эзэдтэй аж ахуйн нэгжүүдийг оруулан)-ийг дэмжих катализатор үүрэгтэй механизмыг ашиглан, **тогтвортой хувийн хөрөнгө оруулалтын үрсгалыг бий болгож**, эдийн засгийн тогтвортой байдлыг нэмэгдүүлэх, боломжит ирээдүйн хямрал, шокийн нөлөөг бууруулахыг бид зорьж байна. (275)

Тэргүүлэх чиглэл 5: Хэрэгжилтийн арга хэрэгсэл

II. Албан ёсны хөгжлийн тусламж болон гадаад санхүүжилтийн бусад эх үүсвэр

- Хөгжлийн түншүүдийг, түүний дотор хөгжингүй орнуудыг, өөрсдийн албан ёсны хөгжлийн тусламжийн амлалтаа бүрэн болон цаг хугацаанд нь биелүүлэх, мөн АҮАХ-ийн тулд газар зүйн хувьд далайд гарцгүй хөгжиж буй орнуудын **тусгай хэрэгцээ, сорилтыг харгалзан үзэж, албан ёсны хөгжлийн тусламжийг нэмэгдүүлэх хүчин чармайлтаа эрчимжүүлэхийг бид уриалж байна**. Мөн буцалтгүй тусламж болон их хэмжээний хөнгөлөлттэй зээл эдгээр орнуудад онцгой ач холбогдолтой болохыг онцлон тэмдэглэж байна. (280)
- **Олон улсын болон бүс нутгийн хөгжлийн банкнуудыг** өөрийн хүлээсэн үүргийн амлалтын хүрээнд **нэмэлт санхүүжилт татах, олгох** арга хэмжээг авахыг **бид уриалж байна**. Энэ нь ДГХБО-д Тогтвортой хөгжлийн зорилтуудад хүрэх, **дэд бүтцийн хөрөнгө оруулалтад шаардлагатай санхүүжилтийн** хэмжээг хангах, холбогдох тээвэр, худалдааны холболтыг сайжруулахад чиглэнэ. (285)
- Олон улсын хөгжлийн банкнуудын хувийн хөрөнгө оруулалтыг татах үүргийг бид хүлээн зөвшөөрч, дэд бүтцийн хөгжилд зориулсан **хөнгөлөлттэй санхүүжилтийг нэмэгдүүлэхийг** уриалж байна. Мөн эдгээр банкнуудыг **худалдааны санхүүжилтийн зөрүүг бууруулахад** дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор **дижитал худалдааны санхүүжилтийг илүү хүртээмжтэй болгохыг дэмжинэ**. (286)

Тэргүүлэх чиглэл 5: Хэрэгжилтийн арга хэрэгсэл

III. Хэрэгжилт, дагаж мөрдөх ба хяналт-шинжилгээ

- АҮАХ-ийг амжилттай хэрэгжүүлэхийн тулд үндэсний, дэд бүс нутгийн, бүс нутгийн болон дэлхийн түвшинд, үр дүнтэй дагаж мөрдөх, хяналт-шинжилгээний тогтолцоо зайлшгүй шаардлагатайг бид онцлон тэмдэглэж байна. (318)
- Эдгээр нь **Тогтвортой хөгжлийн зорилтууд** зэрэг одоо хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй суурь баримт бичгүүдтэй бүрэн уялдах ёстой.
- Үндэсний, бүс нутгийн болон дэлхийн түвшний механизмууд нь харилцан бие биеэ нөхөж, бэхжүүлсэн байх ёстойг **бид дахин нотолж байна**. (318)
- ДГХБО-д, дамжин өнгөрөх улсууд болон хөгжлийн түншүүдийн хөгжлийн стратеги, бодлогын үндэсний манлайлал, өмчлөл нь **хэрэгжилтийн бүхий л шатанд** — хэрэгжилт, хяналт-шинжилгээ болон үнэлгээний үйл явцын туршид — баталгаажсан байх ёстойг бид онцолж байна. (319)

Тэргүүлэх чиглэл 5: Хэрэгжилтийн арга хэрэгсэл

Үндэсний, бүс нутгийн болон дэлхийн түвшний үнэлгээ

- Улс орнуудын холбогдох **бүх талуудыг бүрэн хамруулсан**, АҮАХ-ийн хэрэгжилтийн явцыг **тогтмол, хүртээмжтэйгээр үнэлж байхыг бид уриалж байна**. Үндэсний парламент болон бусад төрийн байгууллагууд эдгээр үйл явцад дэмжлэг үзүүлэхийг мөн **уриалж байна**. (321)
- Үндэсний түвшинд, ДГХБО бүрийн Засгийн газар АҮАХ-ийн заалтуудыг **өөрийн орны үндэсний хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт** болон НҮБ-ын Тогтвортой хөгжлийн хамтын ажиллагааны хүрээтэй уялдуулж нэгтгэсэн **Үндэсний хэмжээний хэрэгжилтийн стратеги, төлөвлөгөө боловсруулах шаардлагатай**. (322)
- Улс орны түвшинд хэрэгжиж буй хяналт-шинжилгээ, тайлагналын одоо байгаа тогтолцоог, үүнд **Тогтвортой хөгжлийн зорилтуудын хэрэгжилт, үндэсний тодорхойлсон хувь нэмэр болон НҮБ-ын Тогтвортой хөгжлийн хамтын ажиллагааны хүрээ** зэрэгт хамаарах тогтолцоог өргөжүүлж, АҮАХ-ийн хэрэгжилтийн хяналт-шинжилгээнд хамруулах шаардлагатай бөгөөд энэ нь далайд гарцгүй хөгжиж буй орнуудыг бүгдийг нь хамруулах ёстойг бид онцолж байна. (323)
- Жич: НҮБ-ын Ерөнхий Ассамблей 2029 онд АҮАХ-ийн явцыг дүгнэх Өндөр түвшний **дунд хугацааны үнэлгээг** зохион байгуулна.

Тэргүүлэх чиглэл 5: Хэрэгжилтийн арга хэрэгсэл

IV. Үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг үндэсний бодлогод тусгах нь

- ДГХБО, дамжин өнгөрөх орнууд, хөгжлийн түнш орнууд болон НҮБ-ын системийн байгууллагуудыг өөрсдийн үндэсний болон салбарын хөгжлийн стратеги, хөгжлийн хамтын ажиллагааны хүрээ болон стратегийн төлөвлөгөөндөө АҮАХ-ийг үр нөлөөтэй хэрэгжүүлэх зорилгоор тусгахыг бид уриалж байна. Далайд гарцгүй болон дамжин өнгөрөх хөгжиж буй орнуудыг, шаардлагатай нөхцөлд, үндэсний зохицуулах механизмыг байгуулахыг дэмжинэ. (337)
- Бүс нутгийн болон дэд бүс нутгийн байгууллагууд, тэр дундаа бүс нутгийн эдийн засгийн хамтын нийгэмлэгүүд болон бүс нутгийн хөгжлийн банкнуудыг АҮАХ-ийг өөрсдийн холбогдох хөтөлбөрүүдэд тусгахыг бид урьж байна. (338)
- НҮБ-ын сангууд, хөтөлбөрүүд болон бусад олон талт байгууллагуудын, тухайлбал Дэлхийн Банкны Групп, Олон Улсын Валютын Сан, бусад олон улсын санхүүгийн байгууллагууд болон Дэлхийн Худалдааны Байгууллагыг АҮАХ-ийг хэрэгжүүлэхэд хувь нэмэр оруулах, мөн холбогдох хүлээсэн үүргийнхээ хүрээнд өөрсдийн ажлын хөтөлбөртөө тусгахыг бид уриалж байна. АҮАХ-ийн үндэсний, дэд бүс нутгийн, бүс нутгийн болон дэлхийн түвшний хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний үйл явцад эдгээр байгууллагуудыг бүрэн хэмжээнд оролцохыг мөн урьж байна. (340)

**THIRD UNITED NATIONS
CONFERENCE ON LANDLOCKED
DEVELOPING COUNTRIES**
AWAZA 2025

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
OF MONGOLIA

Анхаарал тавьсанд баярлалаа !

Enkhbold@mfa.gov.mn